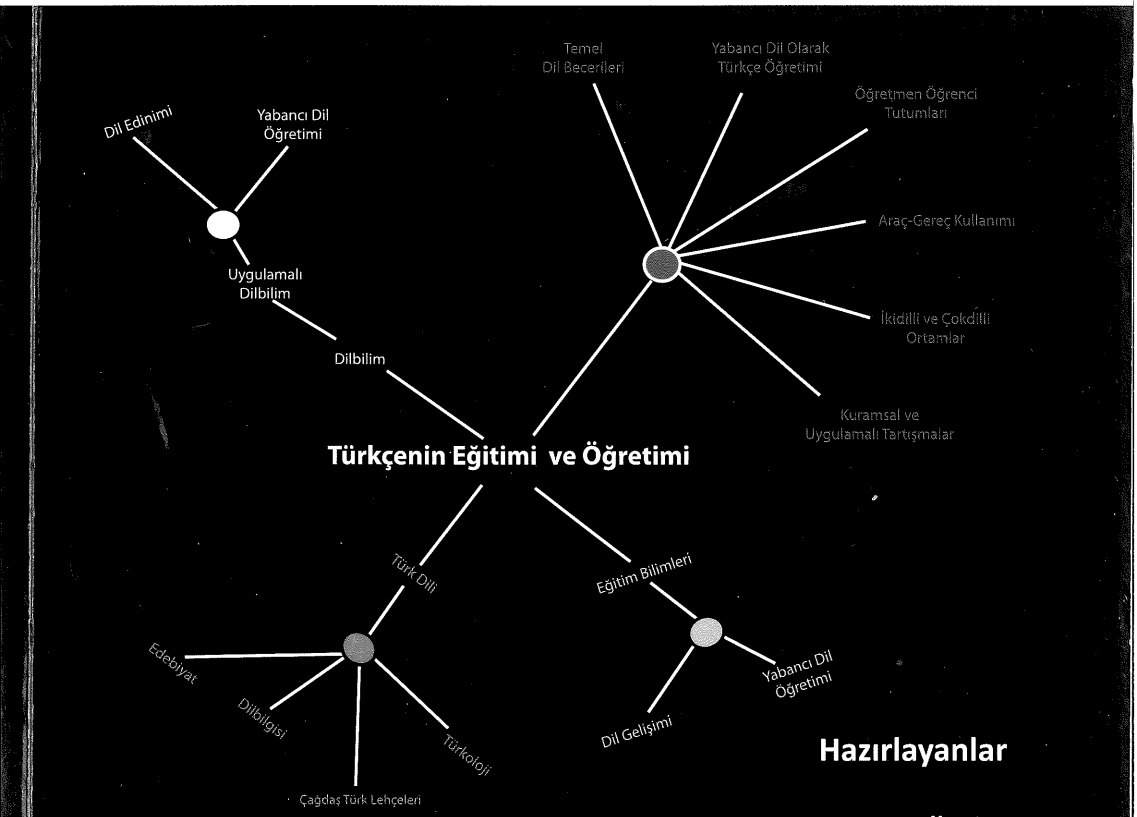
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
İZMİR-1982

DEDAM
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
DİL EĞİTİMİ ARAŞTIRMA VE
UYGULAMA MERKEZİ

III. ULUSLARARASI TÜRKÇENİN EĞİTİMİ - ÖĞRETİMİ KURULTAYI BİLDİRİLERİ

Hazırlayanlar

V. Doğan GÜNAY
Özden FİDAN
Betül ÇETİN
Funda YILDIZ

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
İZMİR-1982

DEDAM
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
DİL EĞİTİMİ ARAŞTIRMA VE
UYGULAMA MERKEZİ

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
DİL EĞİTİMİ ARAŞTIRMA VE
UYGULAMA MERKEZİ

III. ULUSLARARASI TÜRKÇENİN EĞİTİMİ - ÖĞRETİMİ KURULTAYI BİLDİRİLERİ

Hazırlayanlar

V. Doğan Günay
Özden Fidan
Betül Çetin
Funda Yıldız

İzmir - 2011

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

III. ULUSLARARASI TÜRKÇENİN EĞİTİMİ - ÖĞRETİMİ KURULTAYI BİLDİRİLERİ

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ DİL EĞİTİMİ ARAŞTIRMA ve UYGULAMA MERKEZİ

Yayın No : 09.9999.9010.000/BY.011.002.561
ISBN : 978-975-441-333-5

1. Baskı

Hazırlayanlar : V. Doğan Günay
Özden Fidan
Betül Çetin
Funda Yıldız

Yazışma Adresi : Dokuz Eylül Üniversitesi Dil Eğitimi Araştırma ve Uygulama Merkezi - İzmir
Tel: 0(232) 463 02 67 Fax: 0(232) 463 02 67
e-posta : dedam@deu.edu.tr
web.deu.edu.tr/dedam

Basım Yeri : Dokuz Eylül Üniversitesi Matbaası
Basım Tarihi : 14 Temmuz 2011
Basım Yeri Adresi : Dokuz Eylül Üniversitesi Matbaası
DEÜ Sağlık Yerleşkesi Mithatpaşa Cad. No: 1606 Balçova 35340 İzmir
Tel : 0(232) 412 33 40 - Fax : 0(232) 412 33 39

Tüm hakları mahfuzdur. Bu kitabın tamamı ya da bir kısmı yayıncının izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılamaz, yayınlanamaz, depolanamaz.

© Tüm Hakları Saklıdır.

İÇİNDEKİLER

YABANCI ÖĞRENCİLERİN İSİM ÇEKİM EKLERİ VE EDATLARDA İSTEMİ KULLANDIKLARINDA GÖRÜLEN ANLATIM BOZUKLUKLARI 1
Xhemile Abdiu

SÖZCELEME KURAMI IŞIĞINDA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ 13
Soner Akşehirli

ÖZ DÜZENLEYİCİ ÖĞRENME VE İLKÖĞRETİM TÜRKÇE PROGRAMINDA ÖZ DÜZENLEYİCİ ÖĞRENME STRATEJİLERİ 25
Sümer Aktan, Ersoy Topuzkanamış

TÜRKÇE ÖĞRENEN YABANCILARIN ÜNLÜ UYUMU KONUSUNDA YAPTIKLARI HATALAR VE GENELLEMELER 35
Aslı Altan

TÜRK DİL BİLGİSİ ÖĞRETİMİNDE ÜNLÜLERİN SINIFLANDIRILMASINA YÖNELİK ELEŞTİREL BİR DEĞERLENDİRME 47
Mustafa Altun

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ KAPSAMINDA ÇAĞDAŞ SÖZCÜK ÖĞRETİM ÖNERİLERİ 57
Esin Aydoğdu, Özge Seçkin Polat

TÜRKÇENİN BİR SOSYAL ETKİNLİK ALANI OLARAK "BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR: "BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR"IN AMAÇ VE İŞLEVSELLİKLERİNE ELEŞTİREL BİR BAKIŞ 67
Zekerya Batur

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ TÜRKÇE DERSLERİ İÇİN OLUŞTURDUKLARI HAZIRLIK VE ANLAMA ÇALIŞMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ 75
Eyyup Coşkun, Ahmet Balcı, Ahmet Murat Arısoy

LEARNING AND TEACHING TURKISH AS A COMMUNITY LANGUAGE IN THE UK 87
Emine Çakır Sürmeli, Julien Boast

OHİO İNGİLİZ DİL SANATI AKADEMİK İÇERİK STANDARTLARI İÇERİSİNDE YER ALAN YAZMA STANDARTLARI İLE TÜRKÇE ÖĞRETİMİ 6,7,8. SINIF PROGRAMINDA YER ALAN YAZMA BECERİSİ KAZANIMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ 99
Burcu Çıldır

İLKÖĞRETİM TÜRKÇE DERSİNE YÖNELİK BİR ÇOKLU ZEKÂ KURAMI UYGULAMA ÖRNEĞİ 107
Ahmet Dağlı

TÜRKÇE DİLBİLGİSİ YAPITLARINDA "BELGİSİZ SIFAT VE ADILLARIN TANITIMI SORUNSALI 117
Nurcan Delen Karaağaç

TÜRKÇEDE KİŞİ BELİRTİCİLERİNİN İŞLEVSEL DİLBİLGİSİ ÇERCEVESİNDE İNCELENMESİ 127
Nurcan Delen Karaağaç

TÜRKÇE ÖĞRETİMİNE YÖNELİK WEB SİTELERİNİN ÇEŞİTLİ ÖLÇÜTLER AÇISINDAN İNCELENMESİ 135
Kemalettin Deniz, Zehra Topal

İLKÖĞRETİM TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMIYLA KILAVUZUNUN VE ÖĞRENCİ ÇALIŞMA KİTABININ (TÜRKÇE 5) DİLBİLİMSEL AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ 147
Nermin Er Aydemir

TÜRKÇE'DE AKTARILAN SÖYLEMİN ÖĞRETİMİ 155
Gülnihal Gülmez

TST-ID AVRUPA PROJESİ KAPSAMINDA YABANCI DİL OLARAK TÜRK DİLİ VE KÜLTÜRÜNÜN ÖĞRETİMİ 167
Hüseyin Gümüş, Füsun Şavlı, Yaprak T, Yücelsin Taş

İLKÖĞRETİM 7. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABINDAKİ DOĞA VE EVREN TEMASININ DOĞACI ZEKÂ ALANINI TEMSİL ETME YETERLİLİĞİ ÜZERİNE BETİMSEL BİR ÇALIŞMA 177
Ali Cemal Gündüz, Zeynep Çetinkaya

THE INTERCULTURAL APPROACH TO TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE: A CLOSER LOOK AT E-MAIL CONGRATULATION MESSAGES 185
Çiler Hatipoğlu, Hümeyra Can

İLKÖĞRETİM 5. SINIF TÜRKÇE DERSLERİNDE METİN TÜRLERİNİN OKUMA BECERİSİNE ETKİSİ 199
Zeynel Hayran

TÜRKÇE ÖĞRETMEN ADAYLARININ OKUMA VE YAZMA TUTUMLARININ İNCELENMESİ 211
Kamil işeri, Emre Ünal

TÜRKÇE ÖĞRENEN ARNAVUT ÖĞRENCİLERİN ÇATI EKLERİNİN KULLANIMINDA KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR 223
Spartak Kadiu

BILINGUAL PRAGMATIC COMPETENCE: THE USE OF THE SPEECH ACT OF APOLOGY BY TURKISH-GERMAN BILINGUAL STUDENTS 233
Tanya Kaya

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE ANADİLDEN KAYNAKLI ÖĞRENİM ZORLUKLARI VE BİR SINIFLAMA ÇALIŞMASI ŞİMDİKİ ZAMANIN HİKAYESİ 243
Dursun Köse

GÜLMECE DERGİLERİNDE EYLEM ÇEKİMİ VE YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ 251
Özgül Macit, Hanife Güven

FIRST STEPS OF HERMES PROJE NUMARASI:143696-LLP-1-2008-1-GR-KA2-KA2MP 261
Aslı Oğuz, İpek Gürçağlar, Dilek Pirinç

4- 5., 6-7. VE 8-10. SINIF TÜRKÇE VE TÜRK KÜLTÜRÜ DERS KİTAPLARINDA YER ALAN METİNLERİN TÜRLERİNE YÖNELİK BİR İNCELEME 271
Erdal Özcan, Bekir İnce, Gökmen Boztilki

ANA DİLİ OLARAK TÜRKÇENİN ÖĞRETİMİNDE DİNLEME/İZLEME ETKİNLİKLERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME 283
Bülent Özkan

AZERBAYCAN'DA TÜRKİYE TÜRKÇESİNİN ÖĞRETİLMESİNDE KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ 297
Salih Savaş

TÜRKÇENİN SÖYLEYİŞİNİN YABANCILARA ÖĞRETİMİ 305
İlhami Sığırcı

TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN RUSÇA YAZILI DERS MATERYALLERİ ÜZERİNE DÜŞÜNCELER 317
Tarkan Tekten

TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE TO CHILDREN: THE CASE IN BELGIUM 323
Gülay Tiryakioğlu

EĞİTİM BİLİMLERİ TERİM SÖZLÜKLERİNE ELEŞTİREL BİR YAKLAŞIM 333
Ayşe Tunalı, Engin Yılmaz

ORTAÖĞRETİME YÖNELİK 100 TEMEL ESER ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME 346
Hüseyin Tuncer

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE DRAMA TEKNİĞİNİN ROLÜ 354
Gülden Tüm

KÜLTÜREL ÖGELERİN, YABANCI DİL TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS KİTAPLARINDAKİ YERİ 364
Gülden Tüm, Özlem Sarkmaz

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE DRAMA TEKNİĞİNİN ROLÜ

Gülden Tüm
Çukurova Üniversitesi
guldentum@cu.edu.tr

I. Giriş

Drama, öğrencilerin hangi durumlarda nasıl davranmaları gerektiğini yaşayarak öğrenecekleri bir yol, problem çözme ve iletişim kurma yeteneğini geliştiren bir tekniktir (Demirel, 2007:70). Bir başka anlatımla, drama bireylerin temel becerilerini geliştirerek iletişim kurma, çağdaş toplumun gereklerini yerine getirme, bilinçli kararlar verme ve öğrenmeyi sürdürme gibi gereksinimlerine katkıda bulunur (Öztürk, 2008). Öğrencilerin hedef dildeki becerisini geliştirerek gruptaki arkadaşları ile çözüm stratejilerini tartışma, beden dilini kullanma, grup içinde canlandıracağı nesnenin rolünü kendi kavramlarını geliştirip birleştirerek oynamasını sağlar. Böylece, özellikle ders esnasında bireylerin enerjilerini öğrenmeye yönlendirerek *öğrenci merkezli etkinlikleri* geliştirmek drama yoluyla kolay ve eğlenceli olabilir. Böylece drama öğrencilerin kendi duygu, düşünce ve hayallerini kullanarak bunları açıkça ifade etmelerine yardımcı olurken bir anlamda yaşam sanatına dönüşmektedir (McMaster, 1998; Öztürk, 2008).

Drama tekniğinin türü (*Doğal* veya *Biçimsel)* ne olursa olsun bireyler, serbest konuşma alışkanlığı edinirler, duygu ve düşüncelerini kendi sözcükleriyle diledikleri gibi ifade etme şansına sahip olurlar. Günümüzde, her iki drama türü de çoğunlukla eğlenceli ve oyun şeklinde sunulduğundan, öğrencilerin kendilerini tanıma fırsatı bularak öğrenim deneyimlerini geliştirmesine olanak sağlamaktadır. Bu açıdan bakıldığında drama, bir Çin atasözünün "Anlatırsanız unuturum, gösterirseniz hatırlarım, yaptırırsanız öğrenirim" şeklinde ifade ettiği gibi, rol yapmaktan çok, öğretici yönüyle ortaya çıkmaktadır. Böylece Vygotsky'nin sosyo-kültürel kuramında

belirttiği gibi öğrenciler, öğrenme sürecinde karşılaştıkları gerçek yaşam problemlerini çözerken farkında olmadan yaparak-yaşayarak öğrenme fırsatı bulurlar (Akar-Vural ve Çelen, 2009: 427).

Drama her ne kadar eğlenceli bir şekilde verilmeye çalışılsa da eğitimde hâlihazırda ders kitapları daha yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Bunun nedeni de kitaplarda kullanılan dilin öğretilen müfredata göre düzenlenmesidir. Wessels'a (1987) göre, ders kitaplarında yer alan metin ve konuşmalar, öğrenme için gerekli kelime ve ifade tarzlarını barındırmasına rağmen, bunlar öğrencileri konuşmaya ve öğrenmeye teşvik etmek yerine, onları engelleyen, kâğıt üzerinde cansız sözdiziminden başka bir şey değildir. Bu yüzden drama teknikleri, bir yazını öğrenme süreci içinde öğrencilerin duygularını, hayalleri ve düşünceleri ile birleştirerek hayata döndürmelerine yardımcı olurken aynı zamanda onların kendi ekininden farklı bir ekini kültürü keşfetmesine de yardımcı olmaktadır (Mcmaster, 1998). Hatta sadece hedef kültürde değil, kendi kültürü ile ilgili bir efsaneyi Türkçedeki uygun dil yapılarıyla anlatarak sınıfta diğer kültürlerden gelen kişilerle paylaşmakta ve kültürlerarası bir aktarımı hedef dilde gerçekleştirebilmektedir.

Mcmaster, (1998) dramanın sadece öğrenciler için değil öğretmenler için de çok değerli bir araç olduğunu belirtmekte ve öğrencilerin dil yetisini birçok açıdan geliştirdiğinin öğretmenler tarafından gözlemlendiğini ifade etmektedir. Çünkü öğrenme etkinlikleri, sınıf ortamını küçük bir sahneye dönüştürerek öğrencileri aslında ileride hayat diye adlandırılabilecek daha büyük sahneye hazırlar. Bundan ötürü de her türlü etkinliğe katılacak öğrencileri yüreklendirecek ve yaptıkları işin önemini kavratacak olanlar öğretmenlerdir.

Dil öğretiminin temel amacı, hedef dili öğrenen bireyler arasında iletişimi sağlamaktır. Konuşma becerisi sadece sözler, telaffuz ve yapılarla değil aynı zamanda duygular, güdüler ve anlamlarla da ilgilidir. Bu yüzden, öğrencileri öğrenme etkinliklerinin merkezinde tutan dramanın aşağıda sınıflandırıldığı gibi dil öğretimine birçok katkısı vardır.

1. *Drama ile dil daha eğlencelidir.*
2. *Drama öğrencileri gerçek yaşama hazırlar.*
3. *Drama ile dil daha rahat bir iletişim ortamında öğrenilir.*
4. *Drama ile sözcükler doğru telaffuz edilir ve doğru vurgulanır.*

5. *Drama ile öğrencilerin her ortamda doğru kelime kullanma ve ifade etme biçimleri gelişir.*
6. *Drama ile öğrencilerin sözdizimsel ve söylemsel dil kullanma özgüvenleri artar.*
7. *Drama ile üst bilişsel beceriler gelişir ve metinlerin algılanmasını kolaylaşır.*
8. *Drama gerçek bir kültür taşıyıcısıdır.*

Yukarıdaki katkılar sayesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde öğrencilerin, hedef dili uygulama aşamasında güdülendikleri ve sınıf ortamına daha çok coşku taşıdıkları görülmektedir. Bu yönüyle, drama, öğrencilerin dil etkinliklerine büyük bir oranda katılma fırsatı vermekte ve dil yapıları (dilbilgisi, söz varlığı) ile dil becerilerini (dinleme, konuşma, okuma ve yazma) geliştirmektedir. Drama tekniğinin sınıf içi etkinliklere taşınması durumunda, dersler öğrenci merkezli olduğundan, öğrenciler ezberlenmiş kalıp tümceler yerine daha doğal yollarla birbirleriyle iletişim kurmayı başararak hedef dili daha akıcı ve doğru şekilde konuşma fırsatı bulmaktadırlar.

II. Yöntem

Betimsel bir nitelik taşıyan bu araştırmada, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerden drama konusundaki görüşleri bir sormaca ile istenmiştir. Ayrıca, öğrencilerin sözcükleri doğru kullanıp kullanmadıkları ve okudukları metinleri anlayıp anlamadıkları ile ilgili olarak da yazılı sınav verilerek buradaki veriler nitel ve nicel olarak değerlendirilmiştir.

II. 1. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Bu çalışmanın evreni Çukurova Üniversitesidir. Araştırmanın örneklemini, 2009-2010 akademik yılının bahar yarıyıllarında bu üniversitede Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen Erasmus öğrencileri oluşturmaktadır (N=29). Bu öğrencilerden kontrol grubu (13 öğrenci) ile 14 hafta Türkçe ders kitabı kullanılmış ve drama ile ilgili herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Deney grubu (16 öğrenci) ile Türkçe dersleri hem kitap hem de drama etkinlikleri kullanılarak yapılmıştır. Drama etkinliklerinde basitleştirilmiş hikayeler [Türk ya da Erasmus öğrencilerinin kendi dillerinde (lehçe, çekçe vb.) var olan] ve karşılıklı

konuşma örnekleri öğrencilere verilmiştir. Öğrencilerin Türkçe dil düzeyi başlangıç yani A1'dir. Türkçe dersini haftada 3 saat olmak üzere kredili olarak 14 hafta almaktadırlar.

II. 2. Verilerin Değerlendirilmesi

Kontrol ve deney gruplarına eğitim-öğretim dönemi sonunda *drama* ile ilgili görüşlerini içeren 5 ölçekli [Her zaman (5), Sık sık (4), Genellikle (3), Nadiren(2), Asla (1)] bir sormaca verilmiştir. Bu sormaca araştırmacı tarafından drama ile ilgili diğer çalışmalardaki önemli unsurlar göz önüne alınarak hazırlanmıştır. Elde edilen güvenirlik katsayısı .89 olarak bulunmuştur. Ayrıca, dönem sonunda yazılı sınav verilerek öğrendikleri bilgileri içeren sözcük bilgisi, açık uçlu sorular, karşılıklı konuşma, boşluk doldurma ve eşleştirmeli tümceler, çeviri ile metin ağırlıklı sorular sorulmuştur. Her iki grubun yazılı sınavları derse girmeyen Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde görevli öğretim görevlisi tarafından değerlendirilmiştir.

III. Bulgular

III. 1. Kontrol ve Deney Grubu Yazılı Final Sınavı Sonuçları

Tablo 1. Kontrol ve Deney Grubu Final Sınavı Sonuçları

	Kontrol Grubu	*Deney Grubu*
Yazılı Final Sınavı	not	not
Açık uçlu sorular	62	67
Sözcük	34	52
Boşluk doldurma	80	84
Eşleştirme	85	88
Çeviri	26	72
Okuma	44	74
Paragraf yazma	38	69
Kültürel öğeleri yerinde ve doğru kullanma	12	37

Tablo 1 incelendiğinde, kontrol ve deney gruplarının final sınavlarındaki fark, göstermektedir ki drama tekniğini kullanarak öğrencinin başarıya ulaşabilmesi, hedef dil ve kültürüne karşı ilgi oluşturabilmesi ve kültürlerarası iletişim becerilerinin pekiştirilebilmesi sağlanabilir. Örneğin; tabloda sözcük, çeviri, okuma ve paragraf yazmada iki grup arasında belirgin bir fark vardır. Bu fark öğrencilerin drama tekniği sayesinde daha çok isteklendirilmesinden

ve dramada verilen kültürel öğelerin kullanımının yazın dilinde fark etmelerinden kaynaklanabilir. Öğrencilere verilen yazılı sınavlarda ortaya çıkan sonuç karşılıklı diyalog ya da etkileşim sonucunda sosyo-kültürel yaklaşımların iletişim kurabilmeye yardımcı olması olabilir.

III. 2. Kontrol ve Deney Grubunun Drama ile ilgili Sormaca Sonuçları

Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde kullanılan drama tekniğinin dil öğrenimindeki etkisini ölçmek için, dönem sonunda kontrol ve deney grubu öğrencilerine *drama* ile ilgili sormaca verilmiştir. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar *dramanın sınıf içi etkinliklere olan etkisi, dramanın dil becerilerini geliştirmeye olan etkisi* ve *dramanın hedef kültürü anlamaya olan etkisi* aşağıdaki tablolarda açıklanmıştır.

Dramanın sınıf içi etkinliklere olan etkisi

Tablo 2. Dramanın sınıf içi etkinliklere olan etkisi

	Sınıf içi etkinlikler	**Deney G.**		**Kontrol G.**	
		%	Ö*	%	Ö
1	Türkçe öğretmenim sınıfta rol yapmamı cesaretlendirmiyor.	31	3	62	2
2	Türkçe öğretmenim sınıfta her zaman aynı kitabı kullanıyor.	54	3	31	4
3	Öğretmen sınıfta rol yapmayı sağlayacak değişik materyaller kullanmalı.	46	3	62	4
4	Türkçe öğretmeni sadece kullandığı kitaptan ödevler veriyor.	43	3	54	4
5	Öğretmenim rol yapma ile ilgili bana ödev verirse mutlaka onu sınıfta yapıyorum.	56	3	54	1
6	Drama yapmak yapay bir etkinliktir.	38	1	46	3
7	Drama teknikleri Türkçe dersinin monotonluğunu ortadan kaldırır.	56	4	38	4
8	Drama teknikleri öğrenci merkezli olduğu için sınıf önünde utanıyorum.	46	2	31	3
9	Kendimi rahat hissetmiyorum çünkü dramada deneyimim yok.	46	2	38	4
10	Sınıfta drama yaparken deneyimli olmamız gerekir.	46	1	46	4
11	Drama etkinlikleri benim ve arkadaşlarımın yaratıcılığını göstermemiz konusunda yardımcı olur.	61	4	46	3

*Her zaman (5), Sık sık (4), Genellikle (3), Nadiren (2), Asla (1)

Tablo 2'deki veriler incelendiğinde, sınıf içi etkinliklerinde iki grup arasında fark görülmektedir. Örneğin, kontrol grubu öğretmenin drama ile ilgili değişik materyaller kullanması konusunda görüş belirtmişlerdir. Bu görüş, öğrenci isteklendirilmesinin uygun materyal seçimiyle derse daha etkin katılacağı olarak yorumlanabilir. Deney grubu ise değişik drama etkinlikleri yapmış olduğundan materyaller ile ilgili görüşlerini ara sıra yönünde belirtmiştir. Deney grubu öğrencileri dramanın dil kullanımındaki önemini belirgin bir şekilde vurgulamaktadırlar. Eğitimde drama ile ilgili deneyimler konusunda kontrol grubu, büyük ölçüde utandıkları için dramayı istemediklerini ya da deneyimsiz olduklarını belirtmişlerdir. Kontrol grubunun sınıfta drama yaparken deneyimli olma gerekliliğini vurgulamaları ve drama yapıldığı takdirde dersin monotonluğunun ortadan kalkacağını ifade etmesi bir çelişki gibi görünebilir. Çünkü kontrol grubunun büyük bir çoğunluğu utangaç olduğunu belirtmekte ve bu nedenle kendilerine ödev verildiğinde bunu yerine getiremeyeceklerini ifade etmektedirler. Kontrol grubu dramanın yapay bir etkinlik olduğu konusunda da büyük bir çoğunluğu oluşturmaktadırlar. Deney grubunun verilerine bakıldığında dramanın olumlu etkileri görünmektedir. Drama yapan öğrenciler utangaçlık, monotonluk, deneyimli olma ve yaratıcılıklarını gösterme konusunda daha olumlu görüş belirtmektedirler. Bu tutumlarıyla sınıf içi etkinliklerinde bilişsel kuramların iddia ettiği gibi bireylerin çeşitli değişkenli dil deneyimlerine kavuşmaları kolaylaşmaktadır. Böylece, hem bilişsel hem de sosyal bir takım süreçlerden geçerek dili öğrenebilmektedirler. Ayrıca, sınıf içi etkinliklerinde drama yapıldığında öğrencilerin ödevlerini daha kolay yaptıkları da gözlenmiştir.

Dramanın Dil Becerilerini Geliştirmeye Olan Etkisi

Tablo 3. Dramanın dil becerilerini geliştirmeye olan etkisi

	Dil becerileri	**Deney G.**		**Kontrol G.**	
		%	Ö	%	Ö
1	Sınıfta ya da dışarda Türkçe konuşmak için kendimi güvende hissetmiyorum.	33	3	46	4
2	Dersteki Türkçe benim dilimi geliştirmeme ve akıcılık kazanmama fırsat vermiyor.	31	2	39	2
3	Dil becerilerimi geliştirmek için ev ödevi	46	4	69	3

	yapmak benim için yeterli.				
4	Ev ödevini yapıyorum çünkü bunları gerçek yaşamda buluyorum.	38	4	31	2
5	Duygularımı drama etkinlikleri ile daha rahat aktarırım.	54	4	38	3
6	Drama ile Türkçemi geliştirebilirim.	54	4	46	4
7	Drama hedef dilde risk almamı sağlar.	38	4	38	3
8	Drama bilişsel ve sosyal ilişki arasındaki bağı kazanmamı sağlıyor.	69	4	42	4
9	Drama etkinlikleri dilin nasıl işlediği konusunda bana deneyim kazandırır.	54	3	31	3
10	Drama etkinlikleri durum ve metinde gizli olan dili kullanmamda beni isteklendirir.	46	3	38	3
11	Drama yoluyla karakterlerin düşünce yapısını kolayca anlarım.	46	4	46	3
12	Duygudaşlık kurduğumuz için drama yaparken utanmayız.	61	3	38	3
13	İnsanların önünde drama yaparken utanırım.	23	2	23	4
14	Drama kendimi bireysel olarak ifade edebilmemi motive eder.	46	3	54	4

*Her zaman(5), Sık sık (4), Genellikle (3), Nadiren(2), Asla (1)

Tablo 3'te verilen dönütler, kontrol grubundaki öğrencilerin sınıf içinde ya da dışarıda hedef dili öğrendikleri halde, konuşmak için kendilerini hazır hissetmediklerini ve sadece derste verilen ödevlerin yapılması durumunda, dil öğreniminin gerçek yaşamda uygulayabileceklerini göstermektedir. Dil becerilerini geliştirmek için ev ödevinin yeterli olduğu, sadece kitap ve öğretmenin verdiği bilgilerin iletişim kurmada yeterli olduğu konusunda görüş birliği görülmektedir. Kontrol grubu drama etkinliklerinin dilin kullanımı ve risk alma konusunda da kesin bir bilgi aktaramamaktadır. Bu tablonun sonuçları göre isteklendirme konusunda da kontrol grubu öğrencilerinin fazla etkin olmadığını göstermekdir.

Deney grubunun verilerine bakıldığında ise, özellikle duygularını aktarma, günlük yaşamda dili kullanırken risk alma, sosyal ilişkiler kurabilme konusunda dramanın olumlu etkisi görülmektedir. Bu gruptaki öğrenciler bilişsel ve sosyal ilişkiler arasındaki bağı kazanmada istekli olduklarını ve yabancı dilde yeterlik, kendi arzu ve dileklerini ifade etme yeteneğini kazanarak uygun ortamlarda sözel ve vücut dilini kullanabilmektedirler.

Dramanın Hedef Kültürü Anlamaya Olan Etkisi

Tablo 4. Dramanın hedef kültürü anlamaya olan etkisi

	Kültür	Deney G.		Kontrol G.	
		%	Ö	%	Ö
1	Drama teknikleri sosyal ihtiyaçlarımı gidermeme yardımcı olur.	38	5	30	3
2	Drama teknikleri öğrenci merkezlidir ve beni mutlu eder.	54	4	54	3
3	Drama bağımsız düşünmeyi sağlar ve kültürle ilgili değişik perspektifler kazanmamızı sağlar.	54	3	38	4
4	Drama farklı durumlardaki anlamları fark edip kullanmamızı sağlar.	54	4	54	4
5	Drama farklı durumlarda kullanılan sözcük dağarcığımı artırır.	46	4	31	4
6	Drama kültürün zenginliğini ve halkı anlamamı sağlar.	56	4	44	4
7	Drama kültürel standartları ve davranış modellerini anlamama yardımcı olur.	54	4	54	4

*Her zaman(5), Sık sık (4), Genellikle (3), Nadiren(2), Asla (1)

Tablo 4'te sosyal ve kültürel unsurları görmek amacıyla verilen sormacanın iki grup tarafından değerlendirilmesi verilmektedir. Vygotsky (1987), düşük ve yüksek seviyedeki zihinsel fonksiyonların biyolojik, sosyal, kültürel ya da kurumsal etkilerle çevre tarafından şekillendiğini belirterek, bunların daha sonra bireyler tarafından içselleştirilerek geliştirildiğini savunmaktadır. Tablo 3'te, kontrol grubu ve deney grubu öğrencilerinin kültürel davranış modelleri ve iletişim kurmayla ilgili görüşlerine yer verilmektedir. Tablodan da görüldüğü gibi her iki grubun kültürel unsurlarla ilgili görüşleri birbirine yakındır. Başka bir deyişle, bilişsel ve dilsel gelişim, yaşanılan kültürde bireylerarası kurulan etkileşimden etkilendiğinden öğrenmeyi etkileyerek bilişsel gelişimi yönlendirmekte ve sonuç olarak sosyal ortamlarda bireyler arasında etkileşim olmaktadır.

IV. Sonuç ve Öneriler

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde drama tekniğinin kullanılma amacı, uzun vadede öğrencilerin bilgileri hatırlamalarını sağlama, daha ileri düzeyde dili kullanmaları konusunda güdülenmelerine yardımcı olma, yeni ortamlarda uygulayabilecekleri bilgileri sunma ve bilişsel becerilerini geliştirebilmeyi sağlamaktır. Çünkü etkili bir iletişim, yapısal dilbilgisi hatalarından çok her bir sosyo-kültürel bağlam içerisinde geçerli olan konuşmayla gerçekleşebilir. Bu bağlamda öğretmen de sınıf içinde ve dışında

öğrencilerin hedef dilde iletişimini sağlamak için drama kullanarak kültürlerarası iletişim yetisinin kazandırılmasına odaklanmalı; tüm dil becerilerini birleştirerek etkileşim ve yeniden yapılandırma etkinliklerine yer vermelidir. Kısacası, öğretmen sadece yabancı dil öğretmeni olarak yetiştirilmemeli aynı zamanda anadili ya da ikinci dil edinimi konusunda yüksek lisans düzeyinde programları takip etmeli, anadilleri hakkında temel dilbilimsel bilgilere sahip olmalı ve tercihen bir dünya dilinde (İngilizce vb) iletişimsel yeterliğe sahip olmalıdır. Sadece yöntem zenginliğine sahip olmak da yeterli değildir. Esas hedef öğrencilerin anlama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, değerlendirme-bireşim yapma, bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihninde yapılandırma, kendini ifade etme, iletişim kurma, arkadaşlarıyla iş birliği yapma, tartışma, problem çözme ve girişimcilik gibi çeşitli zihinsel ve temel becerileri kazanmalarına katkıda bulunmak olmalıdır.

Kaynakça

Akar-Vural, R, and Çelen, İ. (2009). Drama in Education and Teaching English: A Research on The Fourth Grade Elementary Students http://ilkogretim-online.org.tr/vol8say2/v8s2m13.pdf (e.t. 12 Eylül 2010)

Bournot-Trites, M. Belliveau, G. ve Spiliotopoulos, V. (2007)."The Role of Drama on Cultural Sensitivity, Motivation and Literacy in a Second Language Context" *Journal for Learning through the Arts.* http://escholarship.org/uc/item/4v108410(e.t.11 Ocak 2010).

Demirel, Ö. (2007). *Yabancı Dil Öğretimi: Dil Pasaportu, Dil Biyografisi, Dil Dosyası*, Ankara: Pegem A Yayıncılık,

El-Nady, M. (2000). "Drama as a Teaching Technique in the Second Language Classroom: Drama as a Teaching Technique, Dialog on Language Instruction". Vol. 14, Nos. 1&2, pp. 41-48.

Gözaydın, N. (2010). "Yabancılar İçin Türk Dili Öğretiminde Yöntem Sorunu", *Türk Dili,* Cilt XCVIII, S. 698, s. 99-105.

Helderbrand, B. (2003). "Drama Techniques in English Language Learning". *Korea Tesol Journal,* V. 6, N. 1.

Mcmaster, J. C. (1998). "Doing" Literature: Using drama to build literacy". *The Reading Teacher* V. 51 N. 7 574-584.

Mordecai, J. (1985). Drama and second language learning. *Spoken English,* 18 (2), 12-15.

Öztürk, H. (2008). *Türkçe Dersinin Drama Tekniğine Uygunluğu ve Dramanın Türkçe Dersinde Uygulanması*, http:// hakanozturk10. blogcu.com/anadil-egitiminde-drama-teknigi/2863174 (e.t.05 Nisan 2010)

Sam, W. Y. (1990). "Drama in Teaching English as a Second Language:A Communicative Approach", http://www.melta.org.my/ET/1990/main8.html (e.t.20 Aralık 2009)

Vygotsky, L. (1987). The Collected Works of L. Vygotsky. Volume 1. Thinking and Speaking. New York, NY: Plenum Press.

Wessels, C. (1987). *Drama*, (Series Ed. Maley Alan for Resource books for teachers), Oxford: Oxford University Press.